

# Azərbaycandan verilən sülh mesajları

**Ərazi bütövlüyümüzün, suverenliyimizin və konstitusiya quruluşumuzun tam təmin edilməsinin gətirdiyi qürur hissləri ilə Qarabağ Zəfərinin beşinci ildönümü ölkə boyu böyük təntənə ilə qeyd edildi. 8 Noyabr Zəfər Günündə Bakının Azadlıq meydanında Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümünə həsr olunmuş Hərbi paradın keçirilməsi isə bu ehtişamın zirvəsi oldu.**

Dost və qardaş olan ölkələrin - Türkiyə və Pakistan rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən bu hərbi parad Azərbaycan siyasi, diplomatik gücünü bir daha ortaya qoydu, hərbi qüdrətini nümayiş etdirdi. Prezident İlham Əliyevin Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şəriflə birgə qəbul etdiyi hərbi parad Azərbaycanın bölgədə bərqərar etdiyi təhlükəsizlik və inkişaf vəd edən mühit özünü qabarıq şəkildə büruzə verdi, dünyaya sülh mesajları çatdırıldı.

## Normallaşmaya aparan yol

Azərbaycanın Vətən müharibəsində qazandığı şanlı qələbə illərdir bölgədə bitmək bilməyən münaqişəyə birdəfəlik son qoydu. Hələ torpaqlarının işğalı zamanı da hər zaman sülh tərəfdarı olan ölkəmiz münaqişənin danışıqlar yolu ilə həllinə çalışırdı. Lakin rəsmi Bakı bu olmasa, müharibə variantını irəli sürürdü və nəyin bahasına olursa-olsun torpaqlarını işğaldan azad edib ərazi bütövlüyünü bərpa etməyi hədəfləyirdi.

Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümünə həsr olunmuş Hərbi paradın çıxışı zamanı bu məsələyə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev söylədi ki, Azərbaycan heç vaxt işğalla barışmaq fikrində deyildi: "Biz sülh danışıqlarını apararkən, eyni zamanda bəyan edirdik ki, əgər bu danışıqlar nəticə verməsə, Azərbaycan istənilən yollarla, o cümlədən hərbi yolla öz tarixi, əzəli torpaqlarını azad edəcək".

Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev onu da dedi ki, uzun müddət davam edən danışıqların nə-

ticəsi sıfır olmuşdur: "Onun da əsas səbəbi o idi ki, Ermənistan öz xoşu ilə bir qarış torpağı azad etmək fikrində deyildi. Ermənistanın arxasında duran bəzi dövlətlər isə onlara siyasi, iqtisadi və hərbi dəstək göstərərək onlarla həmrəy idi. Onların fikri əzəli Qarabağ torpağımızı Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla birləşdirmək idi. Bizim isə siyasətimiz ərazi bütövlüyümüzü, suverenliyimizi tam bərpa etməkdən ibarət idi".

44 günlük Vətən müharibəsində və 23 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycan öz milli hədəflərinə çatdı. Bununla da ölkəmiz Cənubi Qafqaz regionu üçün tamamilə yeni, özündə təhlükəsizliyi, normallaşmanı, davamlı sülhü və inkişafı ehtiva edən ssenari yazdı. Xüsusilə 2023-cü ildən sonra bölgədə inkişaf və əməkdaşlıq üçün yaranmış mühit dünyanın da diqqətini çəkdi və Azərbaycanın sülh söyləri təqdirlə qarşılandı.

8 avqust tarixində Vaşinqtonda normallaşma istiqamətində əldə olunan fundamental əsaslar bölgədə uzunmüddətli barış üçün yol açdı. Belə ki, həmin tarixdə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampın iştirakı ilə Ermənistan-Azərbaycan arasında Birgə Bəyannamə imzalandı. Dövlət rəhbərlərinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərləri tərəfindən "Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis edilməsi haqqında Saziş" layihəsi paraflandı.

Yeri gəlmişkən, onu da vurğulayaq ki, Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycan ərazilərinə qarşı hələ də ərazi iddiaları yer aldığı üçün Ağ Evdə sülh sazişi imzalanmadı.

## Qafqazda sülhün bərqərar olması bütün bölgənin rifahına xidmət edəcək

Vaşinqtonda Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) açılması ilə bağlı razılıq da əldə olundu ki, bu nəinki Cənubi Qafqazda, eləcə də daha geniş coğrafiyada əməkdaşlıq üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır.

8 noyabrda Bakıda keçirilən hərbi paradın çıxışında Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan vurğuladı ki, bu Zəfəri Qafqazda davamlı sülhə gedən yolun məhək daşı olaraq görürük: "Qafqazda sülhün bərqərar olmasının Asiyadan Avropaya qədər bütün bölgənin rifahına xidmət edəcəyi qənaətimdəyik. Bunu da bu-

rada xüsusilə vurğulamaq istəyirəm ki, biz davamlı sülh məsələsində son dərəcə ümidvarıq, nikbinik. İlham Əliyev qardaşımın davamlı sülhün bərqərar olması üçün göstərdiyi səmimi fəaliyyəti təqdир edirik".

Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümünə həsr edilmiş hərbi paradın çıxışı zamanı Pakistan Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif də bölgədə faktiki əldə olunmuş sülhə vurğu etdi və əsl qələbənin təkcə döyüş meydanında deyil, eləcə də sülh və anlaşma körpülərinin salınmasında olduğunu söylədi: "Əziz qardaşım Prezident İlham Əliyev, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında ləyaqət və qarşılıqlı hörmətə əsaslanan sülhə aparan çətin yolda Azərbaycanı istiqamətləndirərək, Sizin müdrik rəhbərliyiniz mənə böyük təəssürat bağışlayır".

Pakistanın Baş naziri "Qarabağda möhtəşəm hərbi Qələbəni qazandıqdan sonra, cənab Prezident, Siz indi də bacarıqlı diplomatiyanız sayəsində sülhü qazandıq. Burada mən həmin sülh üçün uğur gətirmiş nümunəvi rəhbərlik keyfiyyətlərinə görə ABŞ Prezidenti Donald Trampa təşəkkürümü bildirməliyəm", - deyər əlavə etdi.

Bütün bunlar ölkəmizin yaratdığı reallıqların nəticəsidir ki, indi Azərbaycan və Ermənistan aralarındakı münaqişə səhifəsini bağlayaraq etimad quruculuğu istiqamətində mühüm addımlar atırlar. Ölkəmiz Ermənistanla işğaldan bəri mövcud olan yüklərin tranziti məhdudiyyətlərini aradan qaldırıb. Bu sayədə artıq digər ölkələrdən taxıl yüklü qatarlar Azərbaycandan tranzit keçməklə Ermənistanla gedir.

Oktyabrın 22-də İrəvanda iki ölkənin vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin heç bir vasitəçi olmadan ilk görüşünün keçirilməsi, Bakı ilə İrəvan arasında ilk çarter reysinin gerçəkləşdirilməsi də tərəflər arasında qarşılıqlı etimad mühitinin formalaşdırılması üçün vacib addımlardır.

Bir sözlə, Azərbaycanın liderliyi altında müvəffəqiyyətlə irəlilədilən və dünyada təqdirlə qarşılanan sülh prosesi artıq uğurlu bəhrələrini verir. Bu isə sülhün sadəcə sözdə, kağız üzərində deyil, əməldə də gerçəkləşdirilməsinin mühüm göstəriciləridir. Təbii ki, İrəvan da sülh müqaviləsinin bağlanması üçün üzərinə götürdüyü öhdəlikləri qısa zaman ərzində yerinə yetirərək normallaşma prosesinin daha da sürətli irəliləməsinə səy göstərməlidir.

*YasəməN MUSAYEVA,  
"Azərbaycan"*